

CHRISTELIJK DEMOCRATISCHE FEDERATIE

De **Christelijk Democratische Federatie** (CDF) was een samenwerkingsverband van enkele progressieve protestants-christelijke partijen. Na de voor deze partijen desastreuus verlopen Tweede-Kamerverkiezingen van 5 juli 1922 werd de noodzaak de handen ineen te slaan steeds sterker gevoeld. De **Christelijk-Sociale Partij** (CSP) en de **Christen Democratische Partij** (CDP) verloren bij deze verkiezingen beide hun enige zetel in de Tweede Kamer, terwijl ook de **Christelijke Volkspartij** (CVP) ver onder de kiesdrempel bleef. Toch duurde het tot 22 november 1924 voordat vertegenwoordigers van de verschillende partijen om de tafel gingen zitten. Alle aanwezigen spraken zich uit voor de vorming van een Christelijk Democratische Federatie (CDF), die de CDP, de CVP, de CSP en een vierde groep van partijloze sympathisanten zou moeten omvatten. Een week later echter liet de CDP weten af te zien van deelname. Zij kon zich niet vinden in het voorgestelde programma, terwijl er tussen CDP-voorman A.P. Staalman en CSP-leider A.R. van de Laar voorts een sterke animositeit bestond.

De op 29 november 1924 opgerichte CDF omvatte dan ook drie groepen: de CSP, de CVP en de door de partijloze sympathisanten opgezette Christelijk Democratische Bond (CDB). De partij geraakte al spoedig in een 'bloedgroepdiscussie' verwikkeld: vooral de verdeling van de bestuursfuncties tussen de verschillende partijen leidde tot conflicten tussen de CSP en de CDB. Toen bekend werd dat vertegenwoordigers van de CDB toch weer contact hadden gezocht met Staalman's CDP, besloten de CSP'ers uit de federatie te stappen. De CDP op haar beurt besloot nu wel tot de federatie toe te treden. Haar voorman, A.P. Staalman, werd voor de Tweede-Kamerverkiezingen van 1 juli 1925 tot lijsttrekker benoemd. Het CDF profileerde zich tijdens haar vrij uitgebreide verkiezingscampagne in eerste instantie als een antimilitaristische partij met een gematigd sociaal karakter. De partij beijverde zich specifiek voor herstel van het aan het overheidspersoneel gepleegde onrecht.

De verkiezingen verliepen weinig succesvol voor de CDF. De partij behaalde slechts 13.944 stemmen (0.45%), waarvan veruit de meeste afkomstig waren uit Noord-Holland. Het was veel te weinig voor een zetel. Dit teleurstellende resultaat betekende ook het einde van de partij: al snel na de verkiezingen viel de gelegenheidscombinatie uit elkaar. Een groot deel van de federatie zou zich later aansluiten bij de in 1926 opgerichte **Christelijk-Democratische Unie** (CDU).